

Underbilag 6 til Bilag 14.

København, den 26. November 1927.

Til Retsplejeudvalget.

I Anledning af de fremkomne Henvendelser fra „De samvirkende Sogneraadsforeninger“ (Sag Nr. 95) og „De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark“ (Sag Nr. 97) om Ændringer i Rpl. § 509 skal vi til Orientering i de fremdragne Spørgsmaal tillade os følgende Bemærkninger.

Rpl. § 509 (bortset fra Paragraffens 1ste Stykke i dets nuværende Affattelse) har jo sin Kilde i Kkl. § 160, om hvilken Bemærkninger indeholdes i Motiverne i Rigsdagstidende 1871—72, Tillæg A. 1952 ff. (Om Forstaaelsen se navnlig Sp. 1953: „Der er altsaa to Begrænsninger for Skyldnerens heromhandlede Ret: dels maa de Genstande, som udtages, henhøre til Livets vigtigste Fornødenheder eller være nødvendige for hans Næringsvej, altsaa ikke Bekvemmelighedsgenstande eller Luksusgenstande, saasom Sølvtoj eller desl., dels maa den samlede Værdi ikke overstige 10 eller 30 Rd.“ Begrænsningen overfor Skatter og andre offentlige Afgifter motiveres kun saaledes (Sp. 1954): „Ligesom disse Forpligtelser overfor det offentlige er væsentlig forskellige fra Gældsforpligtelser, saaledes er man gaaet ud fra, at en Udstrækning af Regelen til dette Omraade muligt ikke vilde være uden Betænkelighed i praktisk Henseende“).

Trykte Domme til Belysning af Rækkevidden af Konkurslovens § 160 og den tidligere Affattelse af Rpl. § 509 ses ikke at foreligge, derimod har Retsraadet (U. f. R. 1923 B. 230) udtalt den Opfattelse, at „den Omstændighed, at der er Ægtepagt mellem Skyldneren og hans Hustru, gør ingen Forandring i Skyldnerens Udtagelsesret efter Rpl. § 509“; se nu herom en Bemærkning U. f. R. 1926 B. 145.

Den nuværende Affattelse af Rpl. § 509, 1ste Stykke, stammer fra Familieretskommissionens Udkast (i Rigsdagstidende 1923—24, Tillæg A. Sp. 3869), i hvilket Forslaget lød saaledes:

„Rpl. § 509, 1ste Stykke, affattes saaledes:

„Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans Husstand fornødne Gangklæder, Linned, Senge, Sengeklæder og heller ikke i andet Indbo, for saa vidt dette efter Forholdene er nødvendigt til Opretholdelse af et tarveligt Hjem for Skyldneren og hans Husstand.“

Forslaget motiveres af Kommissionen paa følgende Maade (1. c. 3880):

„Under Drøftelserne af Skiftereglerne og Reglerne i Udkastets § 22 kom Kommissionen gentagne Gange ind paa Spørgsmaalet om Fritagelse for Udlæg, idet der har hævet sig Røster for at udvide Regelen i Rpl., og da en Bestemmelse herom danner et naturligt Supplement til det første Udkast, tog man Spørgsmaalet op til Overvejelse. Man drøftede først Muligheden af at forhøje de i Rpl. § 509 fastsatte Beløb, men fandt, at enhver Forhøjelse vilde faa Vilkaarlighedens Præg; paa den anden Side mente man ikke at burde foreslaa saa udførlige Regler, som findes i den tyske Zivilprozessordning §§ 811 og 812 eller i den norske Lov af 13. August 1915 §§ 67—72, ligesom man heller ikke fandt den svenske Regel i § 65 i Utsøkningslagen om, at der skal overlades Skyldneren Underholdsmidler til en Maanedes Forbrug, jfr. ogsaa den norske Lov, hensigtsmæssig.

Den foreslaaede Regel er en Skønsregel, men vil neppe volde Vanskeligheder ved Anvendelsen, ligesom den altid kan afpasses efter de skiftende Tidens Krav. Man har derfor anset denne Ordning for den mest tilfredsstillende, for saa vidt det overhovedet findes hensigtsmæssigt at rejse Spørgsmaalet om ændrede Regler paa dette Omraade.“